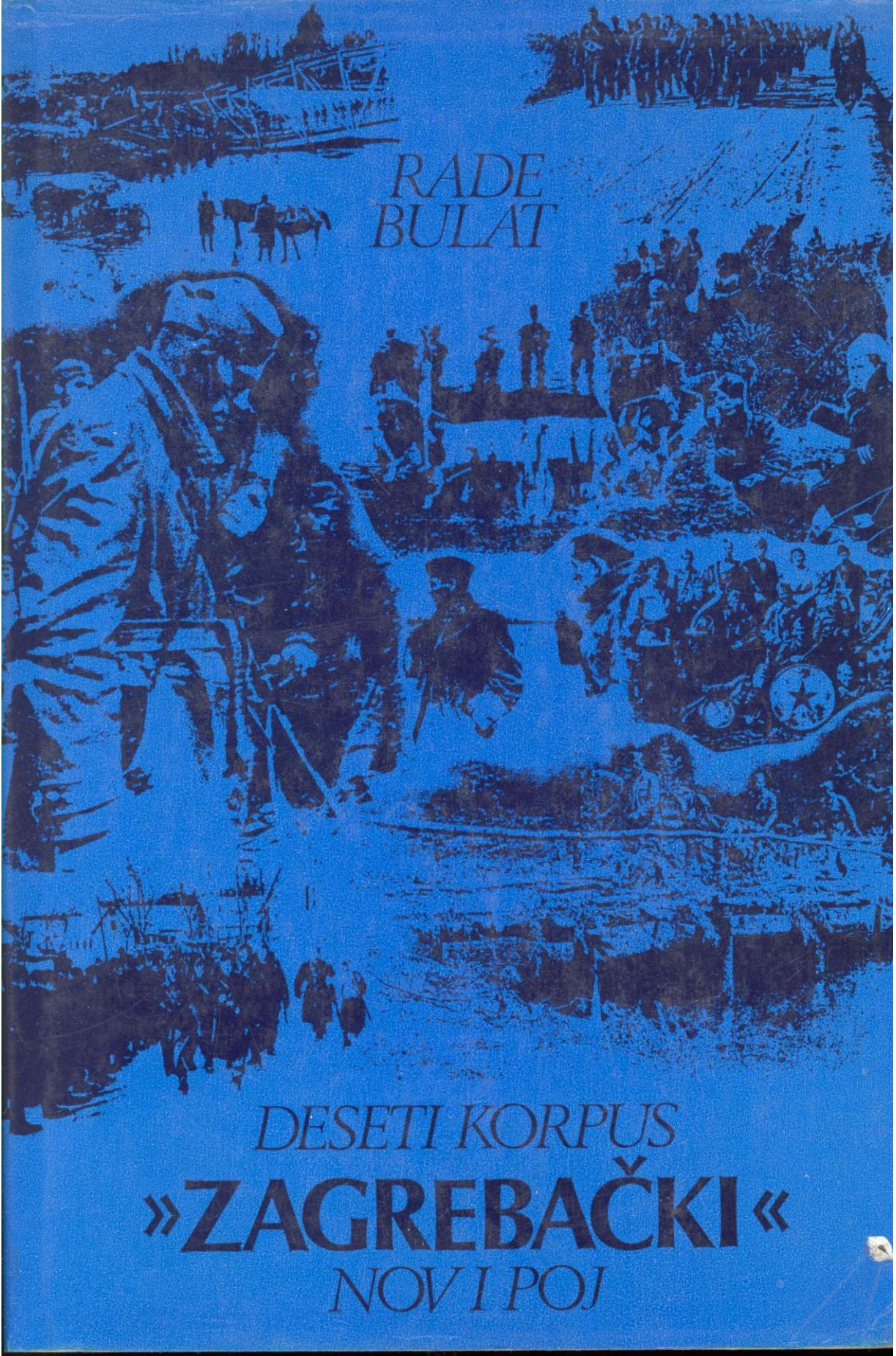
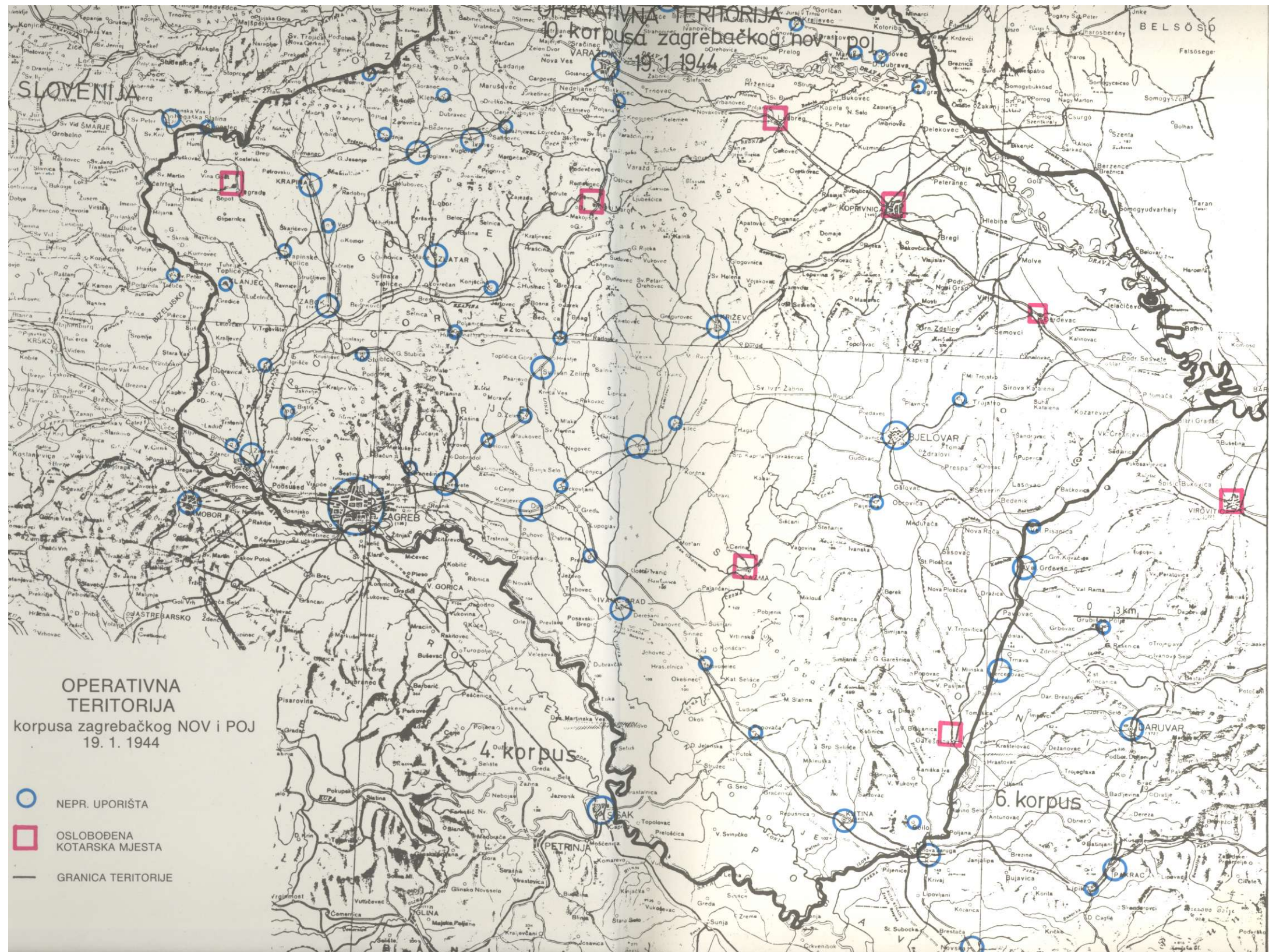

RADE
BULAT

DESETI KORPUS
»ZAGREBAČKI«
NOVI POJ

RADE BULAT

DESETI KORPUS
»ZAGREBAČKI«
NOV I POJ

GLOBUS / ZAGREB

VOJNOIZDAVAČKI ZAVOD / BEOGRAD

Recenzenti
IVAN BOŽIČEVIĆ
NARCISA LENGEL-KRIZMAN
MILAN PAVLOVIĆ

Stručni redaktor
MIHAJLO VUČINIĆ

*U spomen članovima Partije i SKOJ-a
sjeverozapadne Hrvatske i suborcima
10. korpusa »Zagrebačkog«*

PREDGOVOR

Knjiga *Deseti korpus »Zagrebački« NOV i POJ* ne sadrži sve činjenice nužne za potpun prikaz narodnooslobodilačke borbe u Zagrebačkoj oblasti. U njoj su bilo opisane bilo spomenute ili analizirane one borbe i akcije koje su najviše doprinijele jačanju, širenju i učvršćenju NOP-a, te stvaranju, izgradnji i osposobljavanju njegovog oružanog dijela - partizanskih odreda, brigada i divizija.

Sedam poglavlja knjige, iako na prvi pogled zasebne cjeline, jedinstveni su mozaik informacija o brojnosti i složenosti problema koje su morala rješavati rukovodstva NOP-a Zagrebačke oblasti i vojni štabovi jedinica 10. korpusa. Ne plašeći se atribucije neskromnosti, vjerujem da su napisana dovoljno kritično i samokritično i da mogu biti koristan putokaz za daljnja istraživanja vojne i političke aktivnosti u Zagrebačkoj oblasti u NOB-u. Uz to daju sliku ukupnih napora i žrtava naroda ovog dijela naše zemlje i njihova doprinosa oslobođenju od fašizma i pobjedi socijalističke revolucije.

Akcije i borbe jedinica 10. korpusa nisu — s obzirom na svoj opseg i učešće žive sile i tehnike u njima - uvijek mogle biti vodene za postizanje velikih taktičkih i operativnih ciljeva. Međutim, njihov opis čitaocu pokazuje koliko su bile naporne, teške i žilave. Malo je onih koje su s lakoćom i bez žrtava bile uspješno vodene, jer neprijatelj na području Zagrebačke oblasti nije lako polagao oružje i napuštao svoja uporišta.

Ustaške i okupatorske jedinice s kojima su jedinice 10. korpusa vodile borbu bile su borbene, izdržljive i dobro opremljene kroz čitav rat. Gubici Korpusa (7.786 mrtvih i ranjenih, ne računajući nestale) potvrđuju da su jedinice Korpusa uslijed nedovoljnog iskustva mladih boraca i malog broja teškog oružja (artiljerije i minobacača) i neprekidne aktivnosti i agresivnosti ustaša i drugih neprijatelja morale ponekad prihvaćati obrambene borbe pod nepovoljnim uslovima (virovitički mostobran, borbe u Moslavini u martu 1945. i završne operacije).

Koristio sam se brojnim dokumentima i arhivskom građom. Iako su neprijateljski dokumenti često nepouzdati pri rekonstrukciji događaja i pri analizama, ne utječu na objektivnost prikazivanja. Nadam se da će dijelovi dokumenata ili čitavi dokumenti koje u knjizi navodim još više doprinijeti boljem i svestranijem upoznavanju političke i vojne situacije i uslova djelovanja 10. korpusa, a mojim suborcima pomoći da s više kritičnosti i samokriti-

čnosti ocjenjuju vlastiti doprinos, dobra i loša iskustva u vođenju zajedničke nam borbe.

Radeći na knjizi osjetio sam zadovoljstvo zbog iskrene spremnosti najvećeg broja drugova kojima sam se obratio da pomognu u razjašnjavanju i dopunjavanju nekih činjenica. Pregled kadra u VII poglavlju uglavnom je rekonstruiran prema sjećanju ovih drugova:

Stjepana Brleka, Valenta Đuričića, Vlajka Gavrilovića Bekera, Ivica Gretića Marijana, Emila Ivanca, Vjekoslava Janjića Cape, Alfreda Jaegera, Stjepana Krkača, Bože Kušeca, Karla Kajbe, Marka Lucića, Vlade Mađarica, Jovice Mandića, Vjekoslava Pavlinića, Slobodana Petrovića, Ice Simčića, Josipa Skupnjaka Vlade, Vjekoslava Smeha Alibabe, Josipa Spiranca Pintara, Dragana Vukelje Kise i Zvonimira Zupanića Tarzana.

Svjestan sam da ovakav pregled još ne znači i završen posao, ali usprkos nepotpimosti poslužiti će kao osnova za dopune i proširenje.

Drugovi Antun Biber Tehek, Ivica Gretič, Stjepan Puklek Jura i Josip Skupnjak pročitali su neke dijelove, a Vlado Mađarič, Ivan Šibi i Veseljko Velčić čitav rukopis i svojim savjetima i mišljenjima doprinijeli konačnoj redakciji rukopisa.

Brzina i savjesnost recenzenata rukopisa, drugova Ivana Božičevića Belog, Milana Pavlovića i drugarice Narcise Lengel-Krizman, omogućili su da knjiga bude na vrijeme pripremljena za štampu, a njihove prijedloge, mišljenja i ocjene sam uglavnom prihvatio, jer je njihova suština bila u tome da pojedini dijelovi teksta budu uvjerljiviji.

Moja saradnja sa svim spomenutim drugovima bila je motivirana željom da knjiga što objektivnije prikaže ono razdoblje naše historije koje su stvarali radnička klasa i inteligencija Zagreba, seljaci i radnici, đaci i studenti Kalnika, Bilogore, Moslavine, Varaždina i Međimurja, Prigorja i Zagorja, Podravine i Posavine, Hrvati i Srbi u ogromnoj većini svojim aktivnim učešćem, u sjeverozapadnoj Hrvatskoj.

Složena organizacija udruženog rada »Bilokalnik« i Skupština općine Koprivnica s predsjednikom i zamjenikom predsjednika Poslovnog odbora drugovima Josipom Bukovčanom i Stjepanom Ivkovićem i sekretarom organa upravljanja Nevenkom Lobinec, predsjednikom Skupštine Općine drugom Krešimirom Svarcom i tajnikom Skupštine Ivanom Svegovićem, predsjednikom Izvršnog vijeća Skupštine Općine Julijem Kurucom, te radnici općinske uprave s Đorđem Karlovićem, Biserkom Rožmarić, Zlatom Savić i Josipom Soš na čelu, pomogli su da tehnička priprema rukopisa bude pravovremeno obavljena i nakon lektoriranja prepisana u čistopis za štampu.

Spremnost umjetnika — boraca, ratnih i poslijeratnih drugova i prijatelja iz druge operativne zone i 10. korpusa: Zlatka Price, Aleksandra Bunete Saše, Borisa Dogana, Hajrudina Kujundžića, Velibora Mačukatina, Ede Murtića, Ivana Milata, Nikole Reiser, Ota Reisingera, Vjekoslava Rukljača, Ivana Sabolića, Ice Simčića i dr. da svojim priložima obogate sadržaj knjige omogućiti će bolje poznavanje kulturnog života i njihova stvaralaštva u našim jedinicama.

Drugovi Mladen Serment, Radojko Ježić, Josip Marotti i Mira Župan

svojim sjećanjima pomogli su oživjeti uspomenu na djelovanje mladih kazališnih umjetnika.

Institut za historiju radničkog pokreta u Zagrebu, Muzej grada Zagreba, Muzej grada Koprivnice i tajnik Odbora za njegovanje revolucionarnih tradicija 10. korpusa Gradske skupštine Zagreb Ivo Šafran omogućili su mi upoznavanje s nekim dokumentima, ratnim slikama, listovima, zidnim novinama i skicama, što je također vrijedan prilog boljoj dokumentarnosti knjige.

Vojnoizdavački zavod JNA, glavni i odgovorni urednik pukovnik Radoimir Petković, izdavačka kuća »Globus« iz Zagreba i njezin direktor Tomislav Pušek od prvog su dana izrazili spremnost za najčvršću poslovnu saradnju koja je osigurala objavljivanje ove knjige.

Drugarice Neva Toplak, Ivana Sor i drug Mihajlo Vučinić s mnogo savjesnosti i zalaganja radile su na pripremanju rukopisa za štampu, te pri izdavanju knjige bili uvijek prijatni i ugodni saradnici.

Svima pomenutim drugovima i drugaricama moje iskreno hvala za pomoć i trud.

Na kraju izražavam svoje duboko poštovanje članovima partije i SKOJ-a i ostalim borcima naših jedinica, koji su u bezbrojnim žestokim okršajima diljem zagrebačke oblasti i jednog dijela Slavonije bili uvijek dostojni svoga revolucionarnog imena i uvjerenja.

Neka i knjiga *Deseti korpus »Zagrebački« NOV i POJ* posluži trajnom sjećanju na njih i budi uspomenu i zahvalnost nas živih prema mrtvim drugovima koji nisu dočekali oslobođenje i izgradnju slobodne naše socijalističke domovine.

U Zagrebu, 27. marta 1984. godine

RADE BULAT

»Mogu da kažem da je isto tako i u ovim krajevima, kao i u svim dijelovima naše zemlje, naše današnje zajednice, narod s dubokim povjerenjem pošao za zastavom Komunističke partije protiv okupatora i domaćih izdajnika.«

Tito